

ת"פ 30475/09/19 - מדינת ישראל, שלוחת תביעות גליל צפון נגד מחמוד אסמאעיל

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 30475-09-19 מדינת ישראל נ' אסמאעיל
תיק חיצוני: 281520/2019

בפני	כבוד השופטת ג'ני טנוס
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	ע"י שלוחת תביעות גליל צפון
נאשם	מחמוד אסמאעיל
	ע"י עו"ד באסל פלאח

החלטה

האם כוורת זיקוקים היא נשק? זו השאלה עליה נסבה החלטה זו.

כתב האישום וטענות הצדדים:

1. כתב האישום המקורי שהוגש כנגד הנאשם ייחס לו החזקת נשק שלא כדין, עבירה לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**), ועבירה של טיפול בלתי זהיר בחומר נפץ, עבירה לפי סעיף 338(א)(5) לחוק העונשין.

עפ"י עובדות כתב האישום, ביום 29.6.2019 נמצא הנאשם מחזיק ביציאה מהמתחם המשפחתי של הנאשם, ליד גדר חיצונית, 4 כוורות זיקוקים בעלות 25 קנים כל אחת, כאשר כל קנה מכוורת הזיקוקים מכיל, בין השאר, תערובת פירוטכנית. בכוחן של כוורות אלו להזיק לאדם בעת הפעלתן.

בהתאם לכך נטען כי הנאשם החזיק בנשק ללא היתר כדין, ועשה מעשה בחומר נפץ שבהחזקתו בדרך נמהרת או רשלנית היה בו כדי לגרום לאדם חבלה.

2. לימים כתב האישום תוקן בהסכמה, כאשר התיקון כלל מחיקת העבירה של טיפול בלתי זהיר בחומר נפץ ומחיקת העובדות הנוגעות לכך. לאור זאת, הורשע הנאשם עפ"י הודאתו בעבירה של החזקת נשק שלא כדין.

3. במעמד ההודאה טען הסנגור כי בכוונתו לבחון ואולי לחלוק על הטענה שכוורות הזיקוקים מהוות נשק. ואכן,

מאוחר יותר ביקש הסנגור לבטל את ההרשעה בעבירה של החזקת נשק שלא כדין, בטענה כי כוורות הזיקוקים אינן נשק, וזאת מבלי שהנאשם יחזור בו מהודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן. עוד טען הסנגור כי העמדת הנאשם לדין בגין עבירה מתחום עבירות הנשק כאשר מדובר בחומר נפיץ, עומדת בניגוד להנחיה שיש לגורמי התביעה בנדון, והוסיף כי בית המשפט המחוזי (ת"פ (ת"א) 10385/98 **מדינת ישראל נ' גבסו**, מיום 11.6.2000, פורסם בנבו - להלן **עניין גבסו**), נתן החלטה בסוגיה דומה ובה הוכרע כי חומר נפיץ אינו נשק.

4. לעומת זאת, המאשימה טענה כי אין לאפשר לנאשם לחזור בו מהודאתו או לבטל את ההרשעה, ובכל מקרה אין כל הנחיה שמונעת ממנה להעמיד לדין נאשמים בעבירה של החזקת נשק שלא כדין כאשר עסקינן בהחזקת כוורת זיקוקים. עוד נטען, כי עפ"י חוות הדעת של מומחה מעבדת החבלה מטעמה, כוורת זיקוקים של 20 מ"מ הינה פריט פירוטכני מתחום זיקוקי הדינור ומשמש לצרכי בידור ומופעי זיקוקים ובכוחה להזיק לאדם בעת פעולתה כאשר הנזק נע מרעשים באוזניים, כוויות ועד לקטיעת אצבעות ובמקרים קיצוניים אף מעבר לכך.

דין:

5. כפי שניתן להתרשם מטענות הצדדים, המחלוקת שהתגלעה ביניהם סבה סביב סוגיה משפטית הקשורה להעמדה לדין בעבירה של החזקת נשק שלא כדין, כאשר מדובר בהחזקת חומר נפיץ, וליתר דיוק בהחזקת זיקוקים.

6. בטרם אגש לבירור המחלוקת אבהיר, כי עפ"י חוות דעת המומחה מטעם המאשימה, כוורת זיקוקים של 20 מ"מ הינה פריט פירוטכני מתחום זיקוקי הדינור ומשמש לצרכי בידור ומופעי זיקוקים ובכוחה להזיק לאדם בעת פעולתה כאשר הנזק נע מרעשים באוזניים, כוויות ועד לקטיעת אצבעות ובמקרים קיצוניים אף מעבר לכך.

התנגדות הסנגור להגשת חוות הדעת אינה במקומה, בוודאי שלא לגבי החלק האופרטיבי בה, אולם גם ללא חוות הדעת אין חולק כי בכוחן של כוורות הזיקוקים נשוא כתב האישום להזיק לאדם בעת פעולתן, בהיותה עובדה המוזכרת בכתב האישום והנאשם אינו מבקש לחזור בו מהודאתו. מעבר לכך, הנאשם אינו חולק על כך כי כוורות הזיקוקים הן חומר נפיץ.

7. סעיף 144(ג) לחוק העונשין מגדיר נשק כאחד מאלה:

"(1) כלי שסוגל לירות כדור, קלע, פגז, פצצה או כיוצא באלה, שבכוחם להמית אדם, וכולל חלק, אבר ותחמושת של כלי כזה;

(2) כלי שסוגל לפלוט חומר הנועד להזיק לאדם, לרבות חלק, אבר ותחמושת לכלי כאמור ולרבות מכל המכיל או שסוגל להכיל חומר כאמור ולמעט מכל גז מדמיע כהגדרתו בחוק כלי היריה, תש"ט-1949;

(3) תחמושת, פצצה, רימון או כל חפץ נפיץ אחר שבכוחם להמית אדם או להזיק לו, לרבות חלק של אחד מאלה."

ההגדרה הרלוונטית לענייננו ועליה מסתמכת המאשימה היא זו המוזכרת בסעיף 144(ג)(3), ולפיה כוורת הזיקוקים היא חפץ נפיץ שבכוחה להזיק לאדם.

8. הסנגור אינו חולק על היות כוורת זיקוקים נשוא כתב האישום חפץ נפיץ שעלול להזיק לאדם, אלא טוען שכעניין של מדיניות משפטית, אין מקום לסווגה כנשק תוך שהוא מפנה לפסק הדין בעניין גבסו בו נקבע כי הגדרת חומר נפיץ כנשק היא מרחיקת לכת ואינה מתיישבת עם חוקי יסוד ופרשנות ראויה של חוק העונשין, וכי הדרך הראויה להבטיח את בריאות הציבור וביטחונו כתוצאה מהחזקת חומרים נפצים היא בשורת חוקים אחרים.

9. לאחר שבחנתי את הפסיקה אליה הפנו הצדדים ופסיקה נוספת, ולאחר ששקלתי את טענותיהם, שוכנעתי לדחות את עמדת ההגנה ולהותיר על כנה את ההרשעה של הנאשם בעבירת נשק.

כפי שציינתי מקודם, העובדה כי כל אחת מכוורות הזיקוקים יכולה לענות על הגדרת נשק לפי סעיף 144(ג)(3) לחוק העונשין אינה שנויה במחלוקת.

10. חוק העונשין מסדיר בהוראות אחרות איסורים שונים בכל הנוגע לחומר נפיץ, כגון סעיף 330 שעניינו ניסיון לחבול בחומר נפיץ, סעיף 456 שעניינו ניסיון להרוס מבנה בחומר נפיץ, וסעיף 329 שעניינו מעשים שונים בחומר נפיץ בכוונה להטיל באדם נכות או מום. כל הסעיפים המוזכרים לעיל קובעים בצד עונשי מאסר העולים על זה שקבוע לצד העבירה בה הורשע הנאשם. בנוסף להוראות אלה עומדת הוראת סעיף 338(א)(5) שעניינו טיפול בלתי זהיר בחומר נפץ - שנמחק מכתב האישום - והעונש בצד מעשה העבירה הוא 3 שנות מאסר, קרי פחות מהעבירה של החזקת נשק שלא כדין שהעונש בצדה הוא 7 שנות מאסר.

11. בנוסף להוראות הנ"ל שבחוק העונשין קיימת חקיקה נוספת המתייחסת לנושא החזקת חומר נפיץ, לרבות החזקת זיקוקים, כגון: **חוק חמרי נפץ, התשי"ד-1954 ואכרזת חומרי נפץ (חומרי נפץ מאושרים), התשנ"ט-1999** שבה מוזכרים זיקוקי דינור מקטיגוריות מסוימות, לפי סיווג מכון התקנים הישראלי, כחומרי נפץ מאושרים, וכן **חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957 וצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (איסור ייצוא, ייבוא, מכירה של צעצועים מסוכנים) תשמ"ז-1986** אשר מגדיר צעצוע מסוכן כצעצוע אשר השימוש המקובל בו עלול לגרום למשתמש בו או לבני אדם אחרים נזק גופני, לרבות צעצוע נפיץ הגורם להתפוצצות. חקיקה נוספת המסדירה החזקת חומרים נפצים מצויה **בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 וצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשנ"ה-1995** שקובע כי מוצרים אשר מכילים חומרי נפץ, לרבות זיקוקי דינור, דורשים רישוי לצורך ייצורם, מכירתם ואחסנתם.

12. עיינתי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בעניין גבסו ולא מצאתי בו משום קביעה גורפת כי אין להגדיר חומר נפיץ כנשק. בית המשפט ביכר באותו עניין דרך פרשנית שעל בסיסה מצא באותו מקרה לזכות אדם שהחזיק בחומר נפיץ מעבירה של החזקת נשק שלא כדין. אגב כך אוסיף, כי לא מצאתי בפסיקה אימוץ לאותו פסק דין מנחה של בית המשפט המחוזי.

13. יחד עם זאת, במקרה אחר בו החזיק נאשם בחומר נפץ והועמד לדין בעבירה של החזקת נשק שלא כדין ובקש להסתמך על הקביעה בעניין גבסו, בית המשפט ראה לנכון שלא לאמץ את הדרך הפרשנית בה הלך בית המשפט בעניין גבסו וקבע כי נפצים יכולים להיחשב כנשק. עוד נקבע שם כי הוראות חוק אחרות הנוגעות להחזקת חומר נפץ נועדו כדי להסדיר סוגיה זו במישור המנהלי ולא במישור העונשי (ת"פ (שלום פ"ת) 2743/06 **מדינת ישראל נ' מישון**, מיום 27.2.2007, פורסם בנבו, להלן - **עניין מישון**).

מן הראוי להדגיש, כי קביעה זו של בית המשפט השלום בעניין מישון אושרה בהמשך הן על ידי בית המשפט המחוזי והן על ידי בית המשפט העליון בערעורים שהוגשו מטעם הנאשם שם, ושתי ערכאות הערעור אישרו את הקביעה של בית משפט השלום כי נפצים המהווים חפץ נפץ שבכוחו להזיק לאדם, עונים על הגדרת נשק שבחוק העונשין (רע"פ 5474/08 **מישון נ' מדינת ישראל**, מיום 4.11.2008, פורסם בנבו).

14. ערה אני לכך, כי במקרים אחרים בהם החזיקו נאשמים בכמות זיקוקים ולעתים אף עשו בה שימוש באופן שפגעה או יכולה הייתה לפגוע באחרים, לרבות כלפי שוטרים, המדינה לא העמידה אותם לדין בעבירה של החזקת נשק שלא כדין (ת"פ (שלום י-ם) 29106-02-19 **מדינת ישראל נ' אבו דיאב**, מיום 23.2.2020; ת"פ (שלום י-ם) 54239-12-17 **מדינת ישראל נ' קדמאני**, מיום 7.5.2018; ת"פ (שלום י-ם) 22247-11-20 **מדינת ישראל נ' אבו אלהוא**, מיום 6.4.2021; ת"פ (שלום י-ם) 51510-07-14 **מדינת ישראל נ' אבו חדיר**, מיום 2.11.2014. כולם פורסמו בנבו).

15. לעומת זאת, נמצא מקרה מובהק בו הואשמו שני נאשמים באותו תיק בעבירה של החזקת נשק שלא כדין בגין החזקת כוורות זיקוקים (ת"פ (שלום ב"ש) 10426-07-13 **מדינת ישראל נ' אבו אלקיעאן ואח'**, מיום 8.12.2013).

16. על יסוד כל המפורט לעיל, אני דוחה את הבקשה לביטול ההרשעה של הנאשם בעבירה של החזקת נשק שלא כדין.

17. ואולם, אני בדעה כי בהעדר מדיניות ברורה ועקבית בכל הנוגע להעמדה לדין בעבירת החזקת נשק שלא כדין כאשר מדובר בהחזקת חפץ המכיל חומר נפץ, יש לקחת בחשבון את חוסר האחידות לגבי בחירתן של רשויות התביעה בהוראת החיקוק הרלוונטית, כפי שעמדתי עליה לעיל, כשיקול רלוונטי בשלב גזר הדין לצורך קביעת העונש.

ניתנה היום, ג' שבט תשפ"ב, 05 ינואר 2022, במעמד הצדדים.